

Anders op zalm in Zuid-Noorwegen

Holmfoss: zalmvissen als volksfeest

Zalm vissen wordt vaak geassocieerd met een ietwat elitaire visserij. Dat zalmvissen een volksfeest kan zijn, wordt bewezen op de Holmfoss pools van de rivier Numedalslågen. Daar vissen jong en oud op de talrijk aanwezige zalmen en zeeforellen, met als aas loden ‘cupcakes’ en in bietensap geleverde garnalen.

Het is even wennen. We staan in de ijzerwinkel in Kvelde met onze gastheer Nils Olav Gjone, die materiaal uitkiest voor een eerste kennismaking met de zalm van Holmfoss, de pool onder de waterval in de Numedalslågen. Net zoals in praktisch iedere winkel in Noorwegen, is hier ook een hoekje te vinden met hengelsports-

pullen. Hele normale spulletjes, met uitzondering van een opengeknipte jerrycan met daarop het woord Holmfoss-bly (Holmfoss-lood). Het lijkt alsof de jerrycan is gevuld met metalen zandtaartjes. Nils: “Om effectief in zone 1 van Holmfoss te vissen heb je 350 gram lood nodig. We gieten ze in cupcake-vormpjes: ideaal gewicht en een vorm die mooi

blijft liggen in de stroom.”

SPECTACULAIRE STROOMVERSNELLING

De Holmfoss is een spectaculaire stroomversnelling in de Numedalslågen, een enorme rivier die bij het Zuid-Noorse Larvik in zee stroomt. Het is een zalmrivier, maar niet een tje waarin je als vliegvisser van stek

HOLMFOSS LODGE

De Holmfoss lodge biedt comfortabel onderdak aan een grote groep zalmvis-sers. Statisch vissen op Holmfoss 1 gaat het best met een trosje wormen

naar stek waadt. De rivier is op de meeste plaatsen veel te diep om te waden.

Vliegvisserij is op bepaalde stukken zeker mogelijk. Maar dat is hier zeker niet de populairste en meest effectieve manier om een zalmpje of zeeforel te verschalken; Holmfoss is één van de weinige zalmstekken in Noorwegen waar je met natuurlijk aas (wormen en garnalen) mag vissen. Hierdoor is de zalmvisserij hier verlost van het elitaire imago. Zalmvissen is een volksfeest op en rond Holmfoss. Een feest waar ook bezoekers en buitenlandse vakantie-gangers aan mogen meedoen, zoals Lars en Joris Nieuwenhoff onder-vinden.

BOOTJE AAN BOOTJE

Joris is de eigenaar van visreisbu-reau Visreis.nl Berichten over een

Zuid-Noorse rivier waar je ook als niet-vliegvisser op zalm mag vissen, klonken hem als muziek in de oren. Veel van zijn klanten zijn gepokt en

gemazeld op het zoute water, op één van de vele Noorse bestemmingen die Joris in het programma heeft. Met een stek als Holmfoss komt de Atlantische zalm binnen handbereik van deze én andere vissers die met aas of kunstaa's vissen.

De uitstraling van de visstekken of 'beats' in zalmjargon, is rond Holmfoss heel wat anders dan op traditi-onele zalmrivieren waar doorgaans alleen met de vlieghengel wordt gevestigd. Het kan er druk zijn. Op de oever waar de rivier door een nauw kanaal wordt geduwd, zijn hengels-teunen geplaatst. Hier mogen per dag vijf vissers hun geluk beproe-ven. Holmfoss 1 staat bekend als een lastige, maar ook zeer productieve stek. Niet gek, want iedere zalm en zeeforel die vanaf zee de paaiplaats wil bereiken moet door één van twee nauwe doorgangen tegen de stroomversnelling opzwellen. Holmfoss 2 is de brede pool waar de stroomversnelling in uitloopt. Deze bevis je het beste vanuit een bootje. En dat is goed te merken. Op stevig stromende stukken liggen de vis-sers bootje aan bootje. Het lijkt hen niet te deren. Nieuwkomers worden enthousiast begroet en naar een ide-ale ankerplek geloodst. Waar op veel plekken veel vissers dichtbij elkaar tot irritaties en ruzie leidt, lijkt hier juist een 'hoe meer zielen, hoe meer vreugd'-stemming te heer-sen. Maar wel met een beperking, legt Nils uit. Er wordt dagelijks per stek een beperkt aantal dagkaarten uitgeschreven. En ook de vangst is beperkt door een strikte en strak gehandhaafde bag-limit.

De loden cupcake voor het statisch vissen.

HOLMFOSS REKE

Doorgewinterde traditionele zalmvis-sers zullen fronsen als ze de locals aan de gang zien in de Holmfoss. Maar voor veel witvissers, die bijvoorbeeld met een feederstok en trottend op de rivier vissen, doet de

methode wel een belletje rinkelen.

De visserij bij Holmfoss1 doet inderdaad wel iets denken aan feederen op snelstromende rivier. Alleen is de voerkorf vervangen door een loden cupcake van 350 gram: Holmfoss bly. Nils: "Je hebt dat gewicht nodig om je aas te fixeren in exact het juiste kuil-tje in het snelst stromende gedeelte van de rivier. In vor-men waarin je kleine cakejes maakt kun je ook heel goed lood gieten. Het resultaat is een verzwaarde die perfect blijft liggen." Aan een driewegwartel komt een

De enige echte Holmfoss reke: een steurgarnaal geleverd in bietensap.

onderlijn met daaraan een haak beaasd met een tros wormen of een holmfoss reke: een dode steurgarnaal die in bietensap knalrood is geleverd. Op de statische hengel in de stroom-versnelling is een worm het beste aas. Elders zorgt de knalrode garnaal voor de beste vangsten, zo blijkt uit de indrukwekkende vangststatistie-ken op de rivier. Driekwart van de gevangen zalmen en zeeforellen werd gehaakt aan een Holmfoss reke. De andere zalmen vielen voor een worm, een paar voor kunstaa's en een enkele ook voor een kunstvlieg.

FREELINEN

Want hoewel Holmfoss 1 een kokende massa is woest water, valt er ook op een subtielere manier te vissen dan met 350 gram lood. Dat ondervindt Joris, wanneer hij met slechts één andere visser deze korte stek bevestigd. "Als je de ruimte hebt op stek 1 moet je een hengel bij je hebben om te freelinen", had een doorgewinterde local hem gezegd. Freelinen is het vis-sen van aas, zonder of met een minimaal gewicht aan lood. De stroom pakt het aas en zorgt voor de beweging.

Terwijl een tros wormen boven een loden cup-cake hun werk doen, laat Joris een onverzwaarde garnaal te water. Met de lijn tussen de vingers voelt hij hoe de garnaal tussen stroom en keerstroom wordt gepingpong-d. Zo ontgaat ook de kleinste aan-beet hem niet. Hoewel de kolkende massa er niet

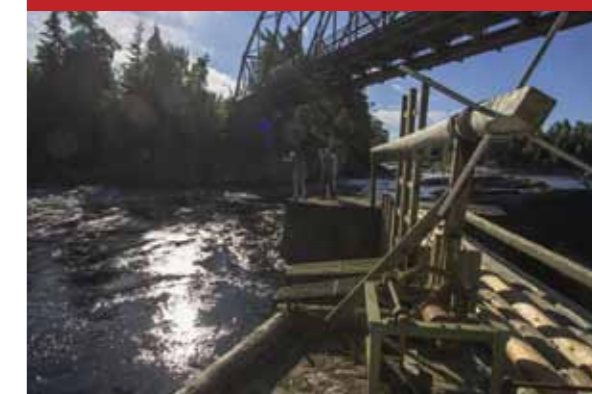
uitnodigend uitziet, is het er druk met vis. Scholen serpelving houden zich schuil onder de zware stroom en zeeprikken hebben zich vastgezogen aan de rotsen in de stroomversnel-ling. Deze prehistorische rovers trekken net als zalm en zeeforel de rivier op om er te paaien. Hoewel zeeprikken het op het zoute water hebben gemunt op andere vissen, zijn ze op de rivier geen gevaar voor zalm en zeeforel. De zuigende rasp-bek gebruiken ze nu om zich vast te zetten aan rotsblokken inde stroom. Met een schepnet laat Nils zien dat

MATERIAAL

Het materiaal voor de zalm op Holmfoss is een verhaal apart. Voor de statische visserij in Holmfoss 1 gebruiken de locals zware hengels, type strandhengel. Een zware karperhengel zal het ook goed doen. Denk voor wat betreft de te gebruiken molens aan maat 5000, of reels in de grootte ABU 6500 of 7000.

Het freelinen kan een stuk subtieler. Een spinhengel met een werpgewicht van een gram of 50 voldoet prima. Als molen een 4000 en als hoofdlijn voldoet 20/00 Dyneema, met een paar meter 30lb fluorocarbon als onderlijn.

De snoekvisserij kan prima met de spullen die thuis wor-den ingezet op middelgroot water.

Chillen
Holmfoss style:
bootjes liggen
gebroederlijk aan
elkaar.

Een bijzondere visserij aan zo'n snelstromende rivier.

ze niet kunnen begrijpen dat zulke gruwelijke beesten een nut hebben. "Dat nut", zegt Nils, "daar komen we waarschijnlijk pas achter als je alle prikken uit de rivier hebt gehaald."

SOCIALE ZALM

Vissen op zalm is uren maken. Op Holmfoss is dat niet anders. Joris en zijn broer en vaste vismaat Lars hebben die uren gemaakt en voor Joris is de beloning daar wanneer een serie tikken op de hengeltop resulteren in een solide hanger. Een fraaie grilse laat Joris alle hoeken van Holmfoss 1 zien. Als de vis na een stevige dril in het net ligt, wordt de vangst door alle omstanders bekeken. De zalm is hier een verbindende factor en een vangst is een feestje voor alle omstanders. Een tafereel aan de verre oever van Holmfoss 2 illustreert nog maar eens dat zalmvissen hier een sociale aangelegenheid is. Lokale visser Egil haakt een fraaie vis, nadat één van zijn maten de bonkende hengel uit de

SNOEK

De gezonde visstand op Holmfoss gaat verder dan de trek van salmoniden en zeeprikken. Verschillende traag stromende stukken worden bevolkt door witvissen als serpelving en blankvoorn, die goed op hun hoede moeten zijn voor een gezond bestand aan snoek en flinke baars. In de directe omtrek van Holmfoss ligt een groot aantal meren die bijna zonder uitzondering een uitstekende snoekstand hebben. Een trip naar Holmfoss is dan ook zeer goed te combineren met één of meerdere dagen of dagdelen snoeken. Tijdens de trip van het Visreis.nl-team werden uitstekende resultaten behaald op de rivier zelf en op een paar meren. De snoek liet zich verleiden door een variëteit aan kunst-aas en was ook op de vliegengengel goed te vangen.

tientallen prikken een plekje hebben bemachtigd in de stroomversnelling van Holmfoss 1. Joris vangt zelfs zo'n slijmerige 'dinosaurus'. Een aantal Noren vinden het nodig de prikken die ze bemachtigen te doden, omdat

Het is feest aan de oever; Egil heeft een vis gehaakt.

Een fraaie grilse voor een een stamgast aan Holmfoss!

Een vis drillen in deze klotsbak is geen sinecure.

De zoveelste zalm voor nieuwe Noor Fahri.

steun heeft gegrepen. De drill wordt gadeslagen door de mannen, vrouwen en kinderen die aan de rivieroever van het fraaie weer genieten. Als de vis in het net ligt, klinkt er gejuich over het water. Apetrots poseert Egil met zijn vangst voor de camera.

INDRUKWEKKENDE STATISTIEKEN

Stroomafwaarts van Holmfoss 2 versmalt de pool zich tot een brede stroom: Holmfoss 3. Ook hier mag worden gevist. Wil je als vliegvisser een kans wagen op een Holmfoss zalm of zeeforel, dan is dit de plek. Jaarlijks wordt een klein aantal vissen op de vlieg gevangen. Dat zouden er

meer kunnen zijn, weet Nils, als er meer dan slechts een handvol vissers de vlieghengel zouden gebruiken. Vliegvisser die het willen proberen, doen er goed aan een snelzinkende sink-tip te gebruiken. Kies vliegen en tubes in de kleuren rood en oranje, of in aardetinten en zwart. Vanaf één van de bootjes is het mogelijk om met enkelhandige hengels een mooie 'swing' te maken langs stroomnaden en rotsblokken.

De zalmstatistieken op de drie Holmfoss-stekken zijn indrukwekkend. En dat het niet alleen bij cijfertjes op papier blijft, blijkt uit de vangsten in de drie dagen proefvissen door Joris en Lars. Dagelijks worden er gemid-

deld een stuk of zes zalmen gevangen. Bijzonder vermeldenswaardig is de vangst van Fahri Borg, een Koerd uit Turkije die nu drie jaar in Noorwegen woont. Als een doorgewinterde Noor maakt hij zijn uurtjes op het water. Tijdens dit weekeinde is het weer eens raak voor hem. Op Holmfoss 3 vangt hij freelinend met een garnaal een fraaie grilse. Het is de zoveelste zalm voor hem. Fahri opende de score van het Holmfoss-seizoen met een fraaie vis van 7,5 kilo. Hij is een fraai voorbeeld van hoe de zalmvisserij van Holmfoss locals, toeristen én permanente gasten weet te verbinden.

Jeroen Schoondergang

NAAR HOLMFOSS MET VISREIS.NL

Heb je altijd al een Atlantische zalm willen vangen, maar ben je geen vliegvisser, dan is een trip naar Holmfoss misschien ideaal. Reisbureau Visreis.nl heeft Holmfoss in het uitgebreide Noorwegenprogramma opgenomen. Voor alle info: www.visreis.nl

